

FORBES

NAJBOLJI GRADOVI 2015

HRVATSKI TOP 20

JADRANSKE PRIJESTOLNICE JUG JE BOLJI OD SJEVERA

Među 20 najboljih hrvatskih gradova ove je godine čak njih 11 smještenih uz obalu Jadranskog mora. U Forbesovu izboru 2012. bilo ih je samo šest

PIŠU: MARUŠKA VIZEK, BORIS OREŠIĆ, MIRELA LILEK, DRAGANA RADUSINOVIĆ, JOZO VRDOLJAK, GORDANA GRGAS I AMALIJA MILOVAC
FOTOGRAFIJE: CROPIX

01

SPLIT

2013: 7. mjesto, 2014: 8. mjesto

178.192 stanovnika
Na listi 20 najboljih gradova osmi je po broju poduzetnika na 1000 stanovnika: **35**
Neto dobit poduzetnika: **582 mil. kuna** (2013.)
Prosječna neto plaća: **4444 kune** (2013.)
Vrtičke djece na 1000 stanovnika: **5**
Treći po broju kulturno-umjetničkih priredbi, iza Zagreba i Samobora: **218**
Raste kao turističko središte: lani prvi put **više od milijun noćenja**
2 velika šoping-centra, **3** hotela s pet zvjezdica
Međunarodni lanci: **H&M 1, Zara 1, 1 McDonald's** restoran
Sunčanih sati godišnje: **2700**

02

ZAGREB

2013: 3. mjesto, 2014: 2. mjesto

792.875 stanovnika
Dijeli **četvrto mjesto** po broju poduzetnika na 1000 stanovnika s Pulom: **42**
Neto dobit poduzetnika: **2199 mil. kuna** (2013.)
Prvi po prosječnoj neto plaći: **5423 kune** (2013.)
Vrtičke djece na 1000 stanovnika: **4,8**
Metropola privlači strance: lani je bilo **13 posto** više turističkih noćenja i dolazaka nego 2013., čak **1,5 milijuna**
12 velikih šoping-centara u gradu
3 hotela s pet zvjezdica
Međunarodni lanci: **IKEA 1, H&M 5, Zara 5**
10 McDonald's restorana
Sunčanih sati godišnje: **1890**

03

ROVINJ

2013: 6. mjesto, 2014: 1. mjesto

14.367 stanovnika
Dijeli **prvo mjesto** po broju poduzetnika na 1000 stanovnika s Novigradom: **75**
Neto dobit poduzetnika: **711 mil. kuna** (2013.)
Rekorder po broju turističkih noćenja: **3,14 milijuna** u 2014.
2 hotela s pet zvjezdica
Sunčanih sati godišnje: **2339**

04

POREČ

2013: 1. mjesto, 2014: 3. mjesto

16.696 stanovnika
Dijeli **prvo mjesto** po broju poduzetnika na 1000 stanovnika s Novigradom: **75**
Neto dobit poduzetnika: **123 mil. kuna** (2013.)
Vrtičke djece na 1000 stanovnika: **4,8**
Najmanji udjel umirovljenih i nezaposlenih u odnosu na broj zaposlenih
Sunčanih sati godišnje: **2339**

05

RIJEKA

2013: 4. mjesto, 2014: 5. mjesto

128.735 stanovnika
Na **11. mjestu** po broju poduzetnika na 1000 stanovnika: **32**
Treća po gradskim prihodima od poreza, iza Zagreba i Splita
Neto dobit poduzetnika: **177 mil. kuna** (2013.)
Prosječna neto plaća: **4512 kuna** (2013.)
2 velika šoping-centra
Međunarodni lanci: **Zara, H&M**
2 McDonald's restorana
Sunčanih sati godišnje: **2267,7**

06

DUBROVNIK

2013: -, 2014: 14. mjesto

42.641 stanovnik
Treći po broju poduzetnika na 1000 stanovnika: **44**
Neto dobit poduzetnika: **112 mil. kuna** (2013.)
Turistička velesila na Jadranu s više od **3 milijuna noćenja** u prošloj godini
Prosječna neto plaća: **4492 kune** (2013.)
Najveći broj hotela s pet zvjezdica
Nema veliki šoping-centar
Međunarodni lanci: **Zara, nema McDonald's** restoran
Sunčanih sati godišnje: **2623,2**

07

ČAKOVEC

2013: 11. mjesto, 2014: 10. mjesto

27.227 stanovnika
Šesti po broju poduzetnika na 1000 stanovnika: **37**
Neto dobit poduzetnika: **181 mil. kuna** (2013.)
4 manja trgovačka centra
Sunčanih sati godišnje: **1889,4**

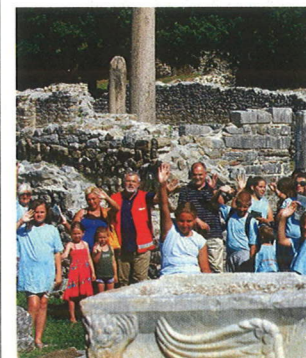

08

SOLIN

2013: -, 2014: -

23.985 stanovnika
Na **16. mjestu** po broju poduzetnika na 1000 stanovnika: **21**
Neto dobit poduzetnika: **46 mil. kuna** (2013.)
Prosječna neto plaća: **4444 kune** (2013.)
Prvi po broju rođene djece na 100 umrlih: **195**
1 hotel s pet zvjezdica
Sunčanih sati godišnje: **2700**

U stvarnom životu oni su samo uspavani kameni gradovi koji punim plućima žive tijekom ljetne navale turista. No, u fantastičnom svijetu serijala "Igre prijestolja" oni su sjedišta kraljeva i onih koji to žele postati te mjesta na kojima se čuvaju nestašni krilati ljubimci koji ričaju vatru. Poviješću bogati jadranski gradovi pokazali su se tako kao kulise dostojne da dočaraju borbu plemenitaških obitelji za prevlast nad sedam kraljevina Westerosa. Produkcijски tim serije očito je smatrao da je jadranska obala prepuna potencijala pa se popis lokacija na kojima se serija snimala povećavao sa svakom novom sezonom. Krenulo se od Dubrovnika u drugoj sezoni da bi se u petoj stiglo do Šibenika. Još barem

toliko sezona trebalo bi da se u serijal uključe i priobalni gradovi sjeverno od Šibenika, koje bi, sigurni smo, bili jednako vjerodostojna poprišta borbe za dominaciju nad Westerosom. Jadranski gradovi, međutim, nisu prijestolnice samo u fantastiji. Oni su prijestolnice i u Forbesovu izboru najboljih gradova za život i poslovanje. U ovogodišnjem izboru tako se u 20 najboljih plasiralo čak 11 gradova smještenih uz obalu Jadranskog mora: Novigrad, Bakar, Zadar, Šibenik, Pula, Solin, Dubrovnik, Rijeka, Poreč, Rovinj i pobjednik Split. Na popisu 20 najboljih našli su se još i Buzet i Kastav, koji se ne nalaze neposredno uz obalu, ali za koje možemo tvrditi da blizina mora ima značajan utjecaj na kvalitetu života u njima. Forbesova lista najboljih gradova tako je tijekom godina evoluirala na sličan

način kao lista jadranskih lokacija na kojima se snimaju "Igre prijestolja" – svake godine na nju ulazi sve više priobalnih gradova. U izboru najboljih gradova u 2012. među najboljima se našlo tek šest gradova, u izboru 2014. bilo ih je deset, a ove ih je godine među najboljima čak 11. Neki od tih gradova, poput ovogodišnjeg pobjednika Splita, zatim Dubrovnika, Pule, Bakra i Novigrada, stalni su gosti na Forbesovu popisu najboljih. Poreč i Rovinj su u prethodnim izborima bili i proglašavani najboljim gradovima za život i poslovanje. S druge strane, Zadar, Šibenik i Solin ove su godine prvi put ušli na popis najboljih, a s njega je ispala Opatija, koja se prethodnih godina kvalificirala među 20 najboljih. Među pet najboljih gradova čak su četiri priobalna (Split na prvom, Rovinj na trećem, Poreč na četvrtom i

Rijeka na petom mjestu) te jedan jedini kontinentalni grad – Zagreb – koji se plasirao odmah iza grada pobjednika.

Premda se veličina grada mjerena brojem stanovnika nije bodovala, među pet najboljih gradova za život i poslovanje nalaze se i tri najveća u zemlji, u kojima ukupno živi 1,1 milijun ljudi, odnosno malo više od četvrtine ukupnog stanovništva zemlje. Dalo bi se zaključiti da rezultati ovogodišnjeg izbora sugeriraju da je veći grad ujedno i bolji za život, no to definitivno nije najvažnija implikacija Forbesova izbora najboljih. Naime, u četiri navrata u prijašnjim izborima laskavu titulu najboljeg grada za život i poslovanje odnijeli su gradovi s manje od 20 tisuća stanovnika (Rovinj dvaput te Sveta Nedjelja i Poreč jednom). Na kraju krajeva, čak se i na ovogodišnjem popisu nalaze tri grada s ma-

nje od 10 tisuća stanovnika (Bakar, Buzet i Novigrad) i četiri grada koja imaju manje od 20 tisuća stanovnika (Kastav, Poreč, Rovinj i Sveta Nedjelja). Glavna nit vodilja Forbesovih izbora stoga nema, zapravo, nikakve veze s veličinom grada, nego se povodi premisom da je jedan uspješan poduzetnik dovoljan da se kvaliteta života u gradu poboljša. Top-lista najboljih gradova najbolji je dokaz da je navedena teza zaista istinita.

U sjeni bogate povijesti jadranskih prijestolnica, čini se pomalo bizarnim posjetiti jadranske gradove zbog potrage za lokacijama snimanja "Igara prijestolja". No, sigurno jedan manji dio turista koji svake godine dolaze na hrvatsku obalu dolazi upravo zbog toga. "Igre prijestolja" tako su postale promotor hrvatskog turizma i jedan od neposrednih razloga za-

što su, potpuno nenamjerno, sve važnije hrvatske turističke destinacije na popisu 20 najboljih gradova za život i poslovanje. Turistička aktivnost, naime, ima izravne pozitivne učinke kako na društveni, tako i na ekonomski život destinacije. Turizam potpomaže dinamiziranju gospodarske aktivnosti gradova. On povećava zaposlenost, dohodak i životni standard građana, ali i porezne prihode i investicije gradske uprave u infrastrukturu. Turizam ima i pozitivne učinke na okoliš. Gradovi koji žive od turizma ulažu mnogo truda u očuvanje i unapređenje prirode, parkova i spomeničke baštine. Turizam ima i izravni utjecaj na kulturnu komponentu gradskog života. Turistička ponuda mora uključivati raznovrsne rekreacijske i kulturne aktivnosti, a posjeti stranaca pružaju mogućnosti lokalnom stanovništvu za ▶

09

KARLOVAC

2013: 8. mjesto, 2014: 20. mjesto

55.981 stanovnik

Na posljednjem mjestu Top 20 gradova po broju poduzetnika na 1000 stanovnika: 18

Neto dobit poduzetnika: 460 mil. kuna (2013.)

Prosječna neto plaća: 4492 kuna (2013.)

Nezaposlenost pada, ali je i dalje visoka, 10.669 ljudi je u županiji bez posla

Karlovačka županija hvali se najboljom dobroti po zaposleniku zahvaljujući nekoliko industrijskih perjanica

1 McDonald's restoran
Sunčanih sati godišnje: 1800

10

PULA

2013: -, 2014: 7. mjesto

57.765 stanovnika

Na četvrtom mjestu (kao i Zagreb) po broju poduzetnika na 1000 stanovnika: 42

Vrtičke djece na 1000 stanovnika: 3,9
Jedan od najočuvanijih rimskih amfiteatara u svijetu mamac je za turiste, kojih je lani bilo 281 tisuću

Nema veliki šoping-centar

1 McDonald's restoran
Sunčanih sati godišnje: 2480

11

VELIKA GORICA

2013: 13. mjesto, 2014: 18. mjesto

63.511 stanovnika

Na pretposljednem mjestu po broju poduzetnika na 1000 stanovnika: 19

Šesti po gradskim prihodima od poreza

Prosječna neto plaća: 4689 kuna (2013.)

Vrtičke djece na 1000 stanovnika: 4

Domaćin Međunarodne zračne luke Zagreb: od dolaska francuskih koncesionara ubire znatno veće komunalne naknade

1 McDonald's restoran
Sunčanih sati godišnje: 1889

12

ŠIBENIK

2013: -, 2014: -

46.372 stanovnika

Na 15. mjestu po broju poduzetnika na 1000 stanovnika: 22

Neto dobit poduzetnika: 103 mil. kuna (2013.)

Poduzetnička zona Podi, najveća u Hrvatskoj

2 veća šoping-centra

4 hotela s pet zvjezdica

1 McDonald's restoran
Sunčanih sati godišnje: 2710

13

SVETA NEDJELJA

2013: 2. mjesto, 2014: 11. mjesto

18.032 stanovnika

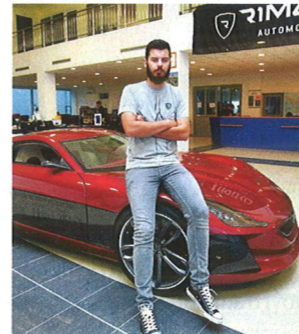
Sedma po broju poduzetnika na 1000 stanovnika: 36

Neto dobit poduzetnika: 114 mil. kuna (2013.)

Treći grad po prosječnoj neto plaći, iza Zagreba i Samobora: 4958 kuna (2013.)

Sjedište Rimac Automobila

Dva puta prvi grad na Forbesovoj listi
Sunčanih sati godišnje: 1889

14

VARAŽDIN

2013: 12. mjesto, 2014: 16. mjesto

47.055 stanovnika

Deveti po broju poduzetnika na 1000 stanovnika: 34

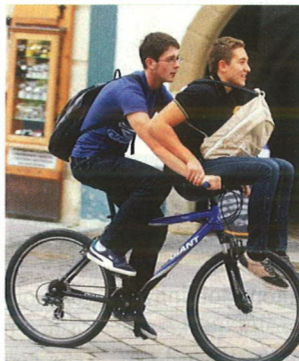
Neto dobit poduzetnika: 115 mil. kuna (2013.)

Prosječna neto plaća: 4483 kuna (2013.)

Kandidat za europsku prijestolnicu kulture 2020.

3 veća šoping-centra

1 McDonald's restoran
Sunčanih sati godišnje: 1889,4

15

KASTAV

2013: -, 2014: 9. mjesto

10.472 stanovnika

Deseti po broju poduzetnika na 1000 stanovnika: 33

Šesti po prosječnoj neto plaći: 4630 kuna (2013.)

Sunčanih sati godišnje: 2151,8

16

ZADAR

2013: -, 2014: -

75.082 stanovnika

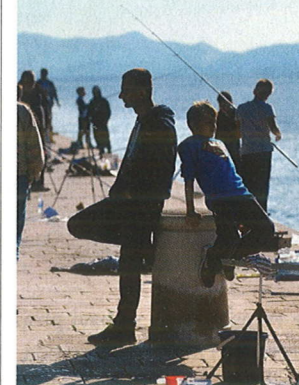
Trinaesti po broju poduzetnika na 1000 stanovnika: 25

Na osmome mjestu po iznosu prosječne neto mirovine

2 šoping-centra

Međunarodni lanci: Zara

1 hotel s pet zvjezdica
Sunčanih sati godišnje: 2534,1

kulturološku razmjenu. Budući da se sve tri vrste učinaka turizma na život grada boduju u Forbesovu izboru najboljih gradova za život i poslovanje, ne iznenađuje što gradovi u kojima je turizam dominantna gospodarska djelatnost lakše ulaze na Forbesovu listu gradova od neturističkih gradova. Naše bodovanje sugerira da turistički gradovi nude prednosti koje građani neturističkih gradova nemaju prilike iskusiti.

Ovogodišnji grad pobjednik, Split, možda je i najbolji primjer grada koji je turizam doslovce transfigurirao. Unatoč očitom turističkom potencijalu, Split je turistima koji su dalmatinsku obalu pohodili u osamdesetim i devedesetim godinama ostao gotovo nezamijećen. Ako su na odmor došli automobilom, u njemu

su u pravilu boravili onoliko dugo koliko je trajalo čekanje u nekoliko kilometara dugačkoj koloni za ukrcaj na trajekt koja je vijugala kroz splitske ulice. U tom razdoblju, Split, koji nije tipična "sunce i more" destinacija, bio je žrtva činjenice da je Hrvatska nudila upravo sunce i more kao destinacijski proizvod, a turisti su (napose u osamdesetima) preferirali pasivnije i dulje odmora u manjim mjestima. No, s vremenom su se preferencije modernog turista promijenile, pa je danas poželjniji kraći i dinamičniji odmor tijekom kojeg je poželjno iskusiti što više. S promjenom ukusa prosječnog turista, Split je započeo svoj turistički labuđi pjev. Usprkos ograničenoj ponudi smještaja, samo od 2007. pa do 2013. broj ostvarenih noćenja turista povećao se sa 374 na 860

tisuća godišnje. Gradska jezgra blista, internacionalizirala se restoranska ponuda, a prosječna primanja obrtnika u šest su se godina, recesiji usprkos, povećala za 17 posto. Promociji Splita kao turističkog odredišta koji uz sunce i more nudi i dobru urbanu zabavu pridonijela je i organizacija festivala Ultra, koji će se ove godine treći put do sada održati u Splitu.

Usporedo s turističkom transfiguracijom, grad prolazi i poslovnu transformaciju. Nekoć najveće poduzeće u Splitu – Brodosplit – prodano je početkom 2013. poduzetniku Tomislavu Debeljaku, koji od ovog diva, naviknutog na izdašne državne subvencije, ali ne i na konkurentno poslovanje, pokušava napraviti fleksibilnu kompaniju koja poslove dobiva na međunarodnim natjecanjima. Premda

mu mnogi nisu davali nikakve šanse, dvije godine nakon zaključenja prodaje Debeljak je splitski škver sporo, ali sigurno odmaknuo od imidža kroničnog bolesnika i trajnog gubitaša. Uz malo sreće, Brodosplit bi za koju godinu mogao opet postati ono što je nekoć bio – najveća kompanija po veličini prihoda u Splitu. Za razliku od Brodosplita, nekoć druga najveća splitska kompanija nije se uspjela transformirati. Trgovački lanac Kerum sada je zbog problema u financijskom poslovanju pred gašenjem, a većinu njegovih prodavaonica i supermarketa preuzeo je trgovački lanac Tommy. I taj lanac ima svoje sjedište u Splitu, a s obzirom na to da je u 2013. ostvario prinos na kapital od 43 posto, očito nema nikakvih problema s poslovanjem. Preuzimanjem dijela Keru-

movih prodavaonica Tommy je preuzeo mjesto koje je dugi niz godina zauzimao Brodosplit i postao najveća kompanija mjerena veličinom prihoda u Splitu.

Na popisu 20 najboljih gradova za život i poslovanje prvi se put pojavio i Solin. Pojava da se uz veliki grad na listi najboljih nalaze i manji gradovi smješteni u blizini velikog grada vrlo je učestala u Forbesovu izboru gradova. Uz Zagreb se na ovogodišnjem popisu najboljih tako nalaze Velika Gorica, Samobor, Sveta Nedjelja, u dva prethodna izbora na njemu je bilo i Dugo Selo, uz Rijeku Bakar i Kastav, a u prethodnim Forbesovim izborima i Opatija. Za razliku od Zagreba, Rijeke i njihovih gradova satelita, kod Splita i Solina specifično je to što je granica između ta dva grada vidljiva u katastarskim knjigama, ali ne

i kada putujete iz jednog u drugi jer su se fizički spojila u jedan. Solin, nažalost, nema tu sreću da profitira od turizma kao što ima Split, pa godišnje ostvari tek nešto više od 10 tisuća noćenja. Premda ima izlaz na more, njegova obala ima pogled na splitski škver i bivšu industrijsku zonu, a rimski amfiteatar iz doba stare Salone turistima je dostupan i iz Splita. Solin, međutim, ima u izobilju nešto što Tomislav Debeljak pokušava vratiti Splitu – uspješnu prerađivačku industriju. Najveće solinsko poduzeće je AD Plastik, najveći hrvatski proizvođač i izvoznik plastičnih dijelova za automobilsku industriju, koji je u 2014. zapošljavao gotovo 1300 ljudi i ostvario 680 milijuna kuna prihoda. Uz AD Plastik, u Solinu posluju još i kompanije kao što su AD Brodovi, koja se bavi gradnjom jahti, ▶

17

BAKAR

2013: -, 2014: 4. mjesto

8254 stanovnika
Cetnaesti po broju poduzetnika na 1000 stanovnika: 24
 Duga tradicija obrazovanja pomoraca: **165 godina**
 Industrijska zona Kukljanovo u zaleđu je grada
 Sunčanih sati godišnje: **2400**

18

BUZET

2013: -, 2014: 15. mjesto

6105 stanovnika
Peti po broju poduzetnika na 1000 stanovnika: 40
 Prosječna neto plaća: **4428 kuna** (2013.)
 Pri dnu ljestvice po broju rođene djece na 100 umrlih: **74**
2 hotela, s tri i četiri zvjezdice
 Sunčanih sati godišnje: **2400**

19

NOVIGRAD

2013: 17. mjesto, 2014: 13. mjesto

4328 stanovnika
Dijeli prvo mjesto s Porečom po broju poduzetnika na 1000 stanovnika: 75
 Vrtičke djece na 1000 stanovnika: **4,1**
 Turizam je najzastupljenija djelatnost
 Sunčanih sati godišnje: **2339**

20

SAMOBOR

2013: 15. mjesto, 2014: 19. mjesto

37.607 stanovnika
Dvanaesti po broju poduzetnika na 1000 stanovnika: 26
 Neto dobit poduzetnika: **81 mil. kuna** (2013.)
 Prosječna neto plaća: **5171 kuna** (2013.)
 Vrtičke djece na 1000 stanovnika: **3,9**
 Drugi po broju kulturno-umjetničkih priredbi na listi, više od Splita: **223**
 Sunčanih sati godišnje: **1889**

te Petason, koja se bavi proizvodnjom i preradom mesnih proizvoda. Da je Solin grad koji obećava, sugerira i demografska statistika, jer je Solin grad u kojem se rađa najviše živorođene djece u odnosu na broj umrlih. Možda je razlog za to i činjenica da je Solin, uz Korčulu, grad u kojem je raspoloživo najviše mjesta u dječjim vrtićima.

Uz Solin, na Forbesovoj top-listi još su samo dva grada koja nijednom do sada nisu bila na popisu najboljih: Šibenik i Zadar. Jednako kao i Split, poslovni život Šibenika i Zadra je ne uvijek uspješna kombinacija turizma i aktivnosti poduzeća iz drugih sektora. U Šibeniku je tako nositelj turističke ponude Solaris, a uvjerljivo najznačajnije poduzeće je TLM, koji je u 2013. prvi put nakon duljeg razdoblja poslovnu godinu završio u plusu. Nažalost, nije bio dugog vijeka jer je kompanija početkom ove godine završila u predstečajnoj nagodbi. U Zadru,

pak, gospodarskim životom dominiraju turističko poduzeće Borik i Tankerska plovidba. Obje kompanije ostvarile su uspješne rezultate u 2013., što je Zadar poguralo među 20 najboljih gradova u ovogodišnjem izboru.

Svi preostali gradovi na listi najboljih čitateljima Forbesa već su poznati iz prethodnih izbora. Zagreb je, kao glavni grad čiji poseban status unaprijed garantira određenu kvalitetu života, uvijek visoko plasiran, a ove godine je završio na drugome mjestu. Dio aktivnosti i dohotka iz Zagreba prelijeva se u gradove smještene u njegovoj okolini (Velika Gorica, Sveta Nedjelja i Samobor), koji su također često nađu na popisu najboljih. Slično vrijedi i za gradove iz riječke okolice – Bakar i Kastav – koji su, kao i Rijeka, i ove godine među 20 najboljih. Karlovac je također stalno ime naše top-liste, koje kroz bodovanje guraju njegova vrlo uspješna industrijska poduzeća, a zbog sličnog razloga

na njoj su opetovano i Varaždin i Čakovec. Istarski gradovi tradicionalno su dobro zastupljeni na popisu najboljih. U odnosu na prošlu godinu, među 20 najboljih nema turističkog Umaga, ali tu su i dalje Rovinj, Poreč, Novigrad, Pula i industrijski Buzet. Posljednji, ali ne i manje važan grad koji je već drugu godinu na listi 20 najboljih je Dubrovnik. Svakome tko je imao prilike posjetiti ovaj grad logično je da je baš on izabran da u "Igri prijestolja" glumi King's Landing, prijestolnicu sedam kraljevina Westerosa. Njegova kulturna baština rezultat je bogate povijesti i gospodarskog uspjeha Dubrovačke Republike. Dubrovnik je davne 1416. godine prvi u Europi zabranio ropstvo, prvi je priznao neovisnost SAD-a, a već u 15. stoljeću imao je isti broj stanovnika kao i danas, što ga je činilo jednim od većih gradova tadašnje Europe. Zbog svih tih razloga, ali i mnogih drugih, Dubrovnik je u očima mnogih doista ultimativna jadranska prijestolnica.

Odskočite na novu razinu poslovanja.

S
RBA
 RADIM JA

Prepreke na poduzetničkom putu preskočite dugoročnim kreditom bez hipoteke.

- povoljne kamate
- maksimalan iznos kredita 25.000 €
- idealno za sva osnovna i obrtna sredstva

Izaberite konkretna rješenja za svoj posao jer RBA nudi cjelovitu uslugu prilagođenu vašim potrebama.

 Raiffeisen BANK

RBA INFO: 072 92 92 92 | www.rba.hr | info@rba.hr

Mijenjamo život i poslovanje. **Nabolje!**